

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ŠVEHLOVA STŘEDNÍ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ PROSTĚJOV

Označování potravin

Ing. Barbora Michalcová
Ing. Marcela Kouřilová

Název projektu:

**Škola jako centrum celoživotního učení -
další vzdělávání maloobchodních prodejců**

Registrační číslo:

CZ.1.07/3.2.05/02.0024

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah

1	Označování potravin.....	3
1.1	Obsah	3
1.2	Označování dle požadavků vyhlášky 113/2005 Sb.....	4
1.2.1	Specifická pravidla označování.....	4
1.2.2	Uvádění spotřebitele v omyl	5
1.2.3	Označení množství potraviny	6
1.2.4	Označení data minimální trvanlivosti (DMT) a data použitelnosti (DP)	6
1.2.5	Označení potraviny údaji o způsobu použití	8
1.2.6	Označení potraviny údaji o složkách potravin.....	8
1.2.7	Označení potraviny údaji o přídatných látkách	11
1.2.8	Označení potraviny údaji o látkách určených k aromatizaci	12
1.2.9	Označení potraviny údaji o potravinách nového typu a geneticky	13
1.3	Doplnění označování vybraných komodit potravin.....	17
1.3.1	Mléčné výrobky	17
1.3.2	Masné výrobky	21
1.3.3	Pekařské výrobky.....	22
1.3.4	Cukrářské výrobky	23
1.3.5	Vejce	24
2	Označování nebalených potravin	27
2.1	Obsah	27
2.2	Čerstvé ovoce a zelenina (nebalené i balené).....	28
2.2.1	Zvláštní obchodní normy (ZON).....	28
2.2.2	Všeobecná obchodní norma (VON).....	28

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2.3	Konzumní brambory (nebalené i balené).....	29
2.4	Pěstované houby (nebalené i balené)	29
2.5	Masné výrobky	30
2.6	Pekařské výrobky	31
2.7	Cukrářské výrobky.....	32
2.8	Výrobky studené kuchyně	33
2.9	Vejce	33
3	Označování zabalených potravin.....	34
3.1	Obecná pravidla	34
4	Seznam použité literatury:	38

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1 Označování potravin

1.1 Obecná pravidla

Obecně platí pro označení potravin balených ve výrobě **ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a změně a doplnění některých souvisejících zákonů**, konkrétně pak problematiku označování všech potravin řeší **vyhláška č. 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků**. Potraviny balené ve výrobě musí být provozovatelem potravinářského podniku dle ustanovení § 6 odst. 1 písm. **a) – názvem obchodní firmy a sídlem výrobce nebo prodávajícího**; písm. **b) – názvem druhu, skupiny nebo podskupiny potravin**; písm. **c) – údajem o množství výrobku** (objem plnění nebo hmotnost); písm. **d) – datem použitelnosti (DP)** u druhů potravin podléhajících zkáze nebo písm. **e) datem použitelnosti nebo datem minimální trvanlivosti (DP nebo DMT)** u ostatních potravin (výjimkou jsou potraviny, které dle vyhlášky č. 113/2005 Sb. nemusí být označeny DMT); písm. **i) údajem o složení potraviny**.

Pouze u určitých druhů potravin pak je vyžadováno označení: dle písm. **f) – údajem o způsobu skladování** písm. **g) údajem o způsobu použití**; písm. **h) údajem o určení potraviny pro zvláštní výživu**; písm. **j) označením šarže**, nejde – li o potravinu označenou DMT nebo DP; písm. **k) – údajem o možnosti nepříznivého ovlivnění lidí**, nebo **l) – údajem o ošetření potraviny nebo suroviny ionizujícím zářením**; písm. **m) – údajem o výživové (nutriční) hodnotě**; písm. **n) – údajem o třídě jakosti**; písm. **o) – dalšími údaji stanoví – li tak veterinární zákon**.

Dle **§ 6 odst. 4 zákona č. 110/1997 Sb.** musí být v případě, že jde o balení pro tuzemského spotřebitele, všechny údaje dle odstavce 1 uvedeny v **jazyce českém, kromě obchodního názvu potraviny** a údajů, které nelze jednoznačně vyjádřit v jazyce českém.

Zákon

Česko. Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. Parlament ČR se usnesl na tomto zákoně České republiky. Datum účinnosti: 1. září 1997 (Zákon o potravinách). In:

PŘÍRUČKA PRO PROVOZOVATELE POTRAVINÁŘSKÝCH PODNIKŮ. vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1, 2010, str. 120. ISBN: 978-80-7084-882-1

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1.2 Označování dle požadavků vyhlášky 113/2005 Sb.

1.2.1 Specifická pravidla označování

Základní pravidla o způsobu označování potravin jsou uvedena v § 3 vyhlášky č. 113/2005 Sb., odst. 1-5:

- **odst. 1:** se označení potravin a tabákových výrobků provádí **na obalech určených pro spotřebitele, na vnějších obalech** nebo na jejich **nesnadno oddělitelných součástech**, popř. na připojených součástech.
- **odst. 2:** se tam, kde není možné spolehlivě označit vnější obaly, uvedou stanovené údaje v **písemné dokumentaci**, která potravinu doprovází (to platí zejména u výrobců nebo velkoodběratelů).
- **odst. 3:** označení podle § 6 (balené potraviny), § 7 (zabalené potraviny) nebo § 8 (nebalené potraviny) zákona 110 musí být pro spotřebitele **srozumitelné, uvedené na viditelném místě, snadno čitelné, nezakryté**, nepřerušené jinými údaji, **nesmazatelné**.
- **odst. 4:** se označení **šarže** uvede **u balené potraviny na obale** určeném pro spotřebitele, u **nebalené potraviny v písemné dokumentaci**, která potravinu doprovází.
- **odst. 5:** název potraviny se doplní údajem **o fyzikálním stavu** potraviny nebo **o způsobu její úpravy**, např. v prášku, mletá, drcená, sušená, instantní, zmrazená, koncentrovaná, uzená, sterilovaná, pasterovaná. Doplňující údaje se uvedou na obalu vždy, pokud by jejich neuvedení mohlo spotřebitele uvést v omyl.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1.2.2 Uvádění spotřebitele v omyl

Způsob označování, kdy spotřebitel je **uváděn označováním v omyl**, je zvláště definován v **§ 4 odst. 1, 2, 3 Vyhlášky č. 113/2005 Sb.** Uvádění spotřebitele v omyl se týká i **nabízení k prodeji potravin dle § 4 odst. 4 Vyhlášky č. 113/2005 Sb.**

Klasifikace uvádění spotřebitele v omyl **klamavým značením** je uvedena v **§ 4 odst. 1:**

písm. a) Potravina je klamavě označena, pokud se týká **charakteristiky** potraviny, její **podstaty**, totožnosti, vlastností, **složení**, **množství**, **trvanlivosti**, původu nebo vzniku, způsobu zpracování nebo výroby.

písm. b) Potravina je klamavě označena **přisuzováním účinků nebo vlastností, které potravina nevykazuje.**

písm. c) Potravina je klamavě označena **vyvoláním dojmu, že potravina vykazuje zvláštní charakteristické vlastnosti**, když ve skutečnosti tyto vlastnosti mají všechny podobné potraviny.

Dále dle **odst. 2:** Na obalu určeném pro spotřebitele a na vnějším obalu nebo v písemné dokumentaci se neuvádějí údaje, že:

písm. e) potravina je vhodná k **prevenci, zmírnění nebo léčení zdravotní poruchy**

písm. f) charakter nebo původ potraviny je „domácí“, „čerstvý“, „živý“, „čistý“, „přírodní“, „pravý“ nebo „racionální“

písm. g) potravina je určena **pro zvláštní výživu** nebo je **dietní**, popř. **dietetická**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1.2.3 Označení množství potravin

Základní pravidla o způsobu označování **množství** potravin jsou uvedena v **§ 5 vyhlášky č. 113/2005 Sb., odst. 1-6**, z nichž nejdůležitější jsou:

Odst. 1: na viditelném místě obalu určeného pro spotřebitele a na vnějším obalu se označí **dle písm. a)** u **tekutých potravin** údajem o objemu (ml, cl, l); **dle písm. b)** u **jiných než tekutých potravin** údajem o hmotnosti (g, kg); **dle písm. c)** u **polotekutých, polotuhých a šlehaných potravin** údajem o objemu (ml, cl, l) nebo hmotnosti (g, kg).

Odst. 2: pokud se balená potravina nachází **v nálevu**, musí být **kromě celkové hmotnosti** na obalu uvedena i **hmotnost pevné potravin** po odkapání nálevu nebo procentní podíl pevné části. Údaj o celkové hmotnosti nebo procentním podílu pevné části se na obalu uvede i u **potravin**, které se nacházejí **v jedlém oleji, ve vlastní šťávě** nebo **v tomatech**.

Odst. 4: Údaj o množství potravin se nevyžaduje u potravin, které **dle písm. a): podléhají významným ztrátám na objemu** nebo **hmotnosti** a jsou prodávány podle počtu kusů nebo váženy v přítomnosti spotřebitele; **dle písm. b):** jsou baleny v množství **menším než 5 g** nebo **5 ml** (nejde – li o koření nebo byliny); **dle písm. c):** jsou prodávány podle počtu kusů a tento počet je přes obal jasně viditelný a lehce spočitatelný, nebo je počet kusů uveden při označení potravin.

Vyhláška

Česko. Vyhláška č. 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků. Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR.
Datum účinnosti: 21. března 2005 (Vyhláška o označování). In: PŘÍRUČKA PRO PROVOZOVATELE POTRAVINÁŘSKÝCH
PODNIKŮ. vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1, 2010, str. 134-135. ISBN: 978-80-7084-882-1

1.2.4 Označení data minimální trvanlivosti (DMT) a data použitelnosti (DP)

Základní pravidla o způsobu označování **DMT** a **DP** potravin jsou uvedena v **§ 6 vyhlášky č. 113/2005 Sb., odst. 1-8**, z nichž nejdůležitější jsou:

Odst. 1: Datum minimální trvanlivosti se uvádí slovy „**Minimální trvanlivost do...**“ s udáním dne, kalendářního měsíce a roku ukončení této doby **v uvedeném pořadí** (častým nešvarem

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

je obrácené pořadí – tedy rok, měsíc, den). V případě, že **není uveden den** v souladu s **odstavcem 2 písm. b) nebo c**, uvede se minimální trvanlivost slovy „**Minimální trvanlivost do konce...**“

Odst. 2: U potravin s DMT:

dle písm. a) 3 měsíce nebo kratší - nemusí být v DMT uveden rok,

dle písm. b) delší než 3 měsíce, ale ne více než 18 měsíců - nemusí být v DMT uveden den;

dle písm. c) delší než 18 měsíců - nemusí být v DMT uveden den a kalendářní měsíc

Odst. 4: DMT se **nevyžaduje**:

dle písm. a) u čerstvého ovoce, zeleniny a konzumních brambor,

dle písm. b) u konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů nad 10% alkoholu,

dle písm. c) u vín, likérových vín, šumivých vín, aromatizovaných vín,

dle písm. d) u pekařských výrobků určených ke spotřebě do 24hod.,

dle písm. e) u jedlé soli,

dle písm. f) u přírodních sladidel v pevném stavu,

dle písm. g) u cukrovinek,

dle písm. h) u žvýkaček,

dle písm. i) u kvasného octa,

dle písm. j) u limonád, ovocných šťáv a nektarů,

dle písm. k) u jednotlivých porcí nebalené zmrzliny.

Odst. 5: Datum použitelnosti se uvádí slovy „**Spotřebujte do...**“ s udáním dne, kalendářního měsíce a roku ukončení této doby **v uvedeném pořadí**.

Odst. 6: Jestliže za slovy „**Spotřebujte do...**“ nebo „**Minimální trvanlivost do...**“ nebude následovat datum, musí zde být uvedeno, kde je toto datum na obale vyznačeno (často tomu tak není!).

Odst. 7: Je-li potrovina označena **datem použitelnosti**, doplní se vždy údajem o konkrétních **podmínkách skladování** (u teplot musí být číselné hodnoty, nikoliv např. „Uchovejte v chladu a temnu“, což se často nesprávně používá)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odst. 8: Pokud potravinu balená a označená ve výrobě **byla rozbalena** za účelem prodeje jednotlivých částí, **považuje se za potravinu nebalenou**, podléhající označení podle § 8 zákona 110 (např. uzeniny ve vakuovém balení, bonbóny atd.)

Dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách mohou být potraviny **s prošlým DMT** uváděny do oběhu jen za podmínky, že jsou **odděleně umístěny a označeny jako potraviny s prošlým DMT**.

1.2.5 Označení potraviny údaji o způsobu použití

Základní pravidla označování o způsobu **použití potraviny** jsou uvedena v § 7 vyhlášky č. 113/2005 Sb., odst. 1-4, z nichž nejdůležitější jsou:

Odst. 1: Údaje o způsobu použití potraviny musí být uvedeny takovým způsobem, aby umožnily její správné použití.

Odst. 3: Balená potravinu určená ke spotřebě **po nezbytné tepelné úpravě** musí být takto označena, a pokud to povaha potraviny vyžaduje, musí být uveden i **postup a způsob tepelné úpravy potraviny**.

Odst. 4: U potravin, které vyžadují před spotřebou úpravu ředěním nebo rozpouštěním v tekutině, musí být uveden na obalu doporučený **poměr ředění** nebo **způsob přípravy**.

1.2.6 Označení potraviny údaji o složkách potravin

Základní pravidla označování údajů **o složkách potravin** jsou uvedena v § 8 vyhlášky č. 113/2005 Sb., odst. 1-14, z nichž nejdůležitější jsou:

Odst. 1: Údaje o složkách se řadí **sestupně** podle obsahu jednotlivých složek v potravine v době výroby potravin a musí být uvedeny slovem **"složení"**.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odst. 2: V případě směsí ovoce, zeleniny nebo hub použitých jako složky potravin, ve kterých **hmotnost žádné z dílčích složek výrazně nepřevládá** a jejichž podíly se mohou měnit, mohou být tyto složky uvedeny v seznamu složek společně pod označením "**ovoce**", "**zelenina**" nebo "**houby**" s dovětkem "**v různém poměru**" a bezprostředně následovány seznamem obsaženého ovoce, zeleniny nebo hub.

Odst. 3: Složky tvořící **méně než 2 %** množství konečného výrobku mohou **být uvedeny v různém pořadí** za ostatními složkami.

Odst. 6: Složky se nemusí uvádět:

- dle **písm. a)** u **jednosložkových potravin** v případě, že název potravin je totožný se jménem složky anebo název složku jednoznačně identifikuje;
- dle **písm. b)** u **čerstvého ovoce, čerstvé zeleniny a konzumních brambor**, pokud nejsou loupané, krájené nebo jinak upravené;
- dle **písm. c)** u **sycených vod** označených jako sycené;
- dle **písm. d)** u **kvasného octa** získaného výlučně z jedné základní suroviny;
- dle **písm. e)** u **sýrů, másla, kysaného mléka a smetany** (s výjimkou ochucených čerstvých sýrů a tavených sýrů);

Odst. 8: U složky, která se sama **skládá z více dílčích složek**, se tyto dílčí složky považují za složky potravin a **uvedou se samostatně ve složení potravin**.

Odst. 9: Podle charakteru potravin může být složka, která se sama **skládá z více dílčích složek**, uvedena jako **jedna složka ve složení potravin s bezprostředně následujícím výčtem jejích dílčích složek**.

Odst. 10: **Alergenní složka** (uvedená v příloze č. 1) nebo jakákoli látka z ní pocházející, která byla použita při výrobě potravin a je v konečném výrobku stále obsažena, se **zřetelně označí názvem alergenní složky ve složení potravin**.

Odst. 12: U **sušených** nebo **zahuštěných potravin** obnovujících se přidáním vody lze na obalu uvést složky v pořadí podle jejich poměru v obnoveném výrobku, pokud jsou k tomuto výčtu připojena slova "**složky v obnoveném výrobku**" nebo slova "**složky ve výrobku připraveném k použití**".

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odst. 13: Složky, používané v sušené nebo zahuštěné formě a během výroby obnovené přidáním vody, mohou být uvedeny v pořadí podle jejich hmotnosti, kterou měly před sušením nebo zahuštěním.

Odst. 14: Sestupné pořadí složek **se neuvádí u směsí koření nebo bylin**, pokud hmotnostní podíl jedné složky výrazně nepřevládá a označí se slovy "**v proměnlivých hmotnostních podílech**".

Další pravidla **numerického označení složek** jsou uvedena v **§ 9 vyhlášky č. 113/2005 Sb., odst. 1-10**, z nichž nejdůležitější jsou:

Odst. 1: Množství složky v hmotnostních nebo objemových procentech, popřípadě v g/100 g potraviny nebo v ml/100 ml se uvede na obalu v blízkosti názvu nebo u příslušné složky, s výjimkou lihovin, v případě, že:

- **písm. a)** název složky nebo skupiny složek se použije v **názvu potraviny**;
- **písm. b)** složka nebo skupina složek je v označení zdůrazněna **slovně, obrazově nebo graficky**;
- **písm. c)** složka nebo skupina složek **je základní pro charakteristiku potraviny** a pro její odlišení od výrobků, se kterými by mohla být zaměnitelná pro svůj název nebo vzhled.

Odst. 2: Množství podle odstavce 1 musí odpovídat množství složky nebo skupiny složek v okamžiku jejich zpracování.

Odst. 4: Ustanovení odstavců 1 až 3 se nevztahuje **mimo jiné** na potraviny nebo skupiny složek, které jsou dle **písm. c)**, používány v malých množstvích pro účely aromatizování; dle **písm. d)** jedná-li se o směsi ovoce, zeleniny, hub, koření nebo bylin, v nichž žádný druh, co do hmotnostního podílu, výrazně nepřevládá; dle **písm. e)** pokud jde o vitaminy a minerální látky; které nejsou dle **písm. g)** takové povahy, aby jejich uvedení v názvu, pod kterým je potravina prodávána, mělo vliv na výběr spotřebitelem v zemi prodeje, neboť rozdílné množství těchto složek není podstatné pro charakterizaci potraviny nebo potraviny neodlišuje od podobných potravin.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odst. 5: Pokud potravina obsahuje **více než 2,5 % jedlé soli**, musí být její obsah vyznačen na obalu potraviny v procentech hmotnostních. Tato povinnost se nevztahuje na dehydratované výrobky, ochucovadla a studené omáčky a dresinky.

Odst.10: Nápoj s obsahem etanolu **vyšším než 1,2 % objemových** musí být označen skutečným obsahem etanolu v procentech objemových.

Vyhláška

Česko. Vyhláška č. 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků. Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR.
Datum účinnosti: 21. března 2005 (Vyhláška o označování). In: PŘÍRUČKA PRO PROVOZOVATELE POTRAVINÁŘSKÝCH
PODNIKŮ. vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1, 2010, str. 136-138. ISBN: 978-80-7084-882-1

1.2.7 Označení potraviny údaji o přídatných látkách

Základní pravidla označování údajů **o přídatných látkách** jsou uvedena v **§ 10 vyhlášky č. 113/2005 Sb., odst. 1-7**, z nichž nejdůležitější jsou:

Odst. 1: Přídatná látka obsažená v potravině se na obalu označí v údajích o složení potraviny uvedením **názvu látky** nebo jejího **číselného kódu**.

Odst. 3: U přídatných látek, které náleží do kategorií **antioxidanty, barviva, konzervanty, kyseliny, regulátory kyselosti, tavicí soli** (u tavených sýrů a výrobků z nich), **kypřicí látky** (kypřidla), **sladidla, zpevňující látky, zvlhčující látky, plnidla, propelanty, látky zvýrazňující aroma nebo chuť, zahušťovadla, želírující látky** (želírovadla), **stabilizátory, emulgátory, protispékavé látky, odpěňovače, lešticí látky, látky zlepšující mouku**, musí být uveden vedle názvu přídatné látky nebo označení přídatné látky číselným kódem také **název kategorie**, do které přídatná látka patří.

Odst. 4: Potraviny, u kterých byla trvanlivost prodloužena použitím balicích plynů, se na obalu označí slovy **"Baleno v ochranné atmosféře"**.

Odst. 5: Potraviny obsahující **více než 10 % sladidel** polyalkoholických cukrů E 420 (**Sorbitol**), E 421 (**Mannitol**), E 953 (**Isomalt**), E 965 (**Maltitol**), E 966 (**Laktitol**) nebo E 967

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

(Xylitol) musí být na obalu určeném pro spotřebitele označeny textem **"Nadměrná konzumace může vyvolat projímavé účinky"**.

Odst. 6: Potraviny obsahující **aspartam** musí být na obalu určeném pro spotřebitele označeny textem **"Obsahuje zdroj fenylalaninu"**.

Odst. 7: Přídavné látky, jejich směsi nebo jejich naředěné formy **určené k přímému prodeji spotřebiteli** musí být na obalu určeném pro spotřebitele označeny kromě údajů uvedených v § 6 odst. 1 zákona 110 těmito údaji:

- písm. a) názvem přídavné látky a jejím číselným kódem;
- písm. b) slovy "Pro použití v potravinách" nebo "Omezené použití v potravinách" nebo bližším údajem o použití v potravinách;
- písm. c) výčtem všech složek v sestupném pořadí podle klesajícího množství, jsou-li ve směsi přídavných látek nebo jejich naředěné formě obsaženy kromě základní přídavné látky ještě další složky, jako jsou jiné přídavné látky, nosiče a rozpouštědla nebo potraviny.

U přídavných látek, které jsou **určeny k prodeji konečnému spotřebiteli**, bude prověřeno, zda jsou na obale uvedeny povinné informace dle **článku 23 nařízení (ES) č. 1333/2008** (platí od 20.1.2010 a je v harmonizaci s výše uvedeným § 10 odst. 7 vyhlášky 113).

1.2.8 Označení potraviny údaji o látkách určených k aromatizaci

Základní pravidla označování údajů **o látkách určených k aromatizaci** jsou uvedena v § 11 vyhlášky č. 113/2005 Sb., odst. 1-5, z nichž nejdůležitější jsou:

Odst. 1: Látka určená k aromatizaci potraviny, obsažená v potravině, se na obalu označí slovem **"aroma"** ve výčtu uváděných složek a popřípadě další specifikací, jako např. **přírodní, přírodně identické** nebo **umělé**, nebo doplněním konkrétního názvu nebo popisu aromatu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odst. 2: Při obsahu přidaného kofeinu v nealkoholickém nápoji nebo v koncentrátu k přípravě nealkoholického nápoje **vyšším než 150 mg/l** se v blízkosti názvu uvedou slova "**S vysokým obsahem kofeinu**" a za těmito slovy v závorce údaj o obsahu kofeinu vyjádřený v mg/100 ml. Požadavek na označení vysokého obsahu kofeinu se nevztahuje na všechny druhy kávy, kávových extraktů, čaje a výrobků z čaje.

Odst. 3: Cukrovinky nebo nápoje obsahující **glycyrrhizovou kyselinu** nebo její amonnou sůl v koncentraci **100 mg/kg nebo vyšší**, nebo v koncentraci **10 mg/l nebo vyšší**, v důsledku přidání této látky nebo **lékořice lysé** (*Glycyrrhiza glabra*) se označí bezprostředně za seznamem složek slovy "**Obsahuje lékořici**", pokud není termín "lékořice" již uveden v seznamu složek nebo v názvu potraviny.

Odst. 4: Cukrovinky obsahující **glycyrrhizovou kyselinu** nebo její amonnou sůl v koncentraci **4 g/kg nebo vyšší**, v důsledku přidání této látky nebo **lékořice lysé** (*Glycyrrhiza glabra*) se označí bezprostředně za seznamem složek slovy "**Obsahuje lékořici. Osoby trpící vysokým tlakem by se měly vyvarovat nadměrné spotřeby**".

Odst. 5: Nápoje obsahující **glycyrrhizovou kyselinu** nebo její amonnou sůl v koncentraci **50 mg/l nebo vyšší**, nebo v koncentraci **300 mg/l nebo vyšší** v případě nápojů obsahujících **více než 1,2 % objemových alkoholu**, v důsledku přidání této látky nebo **lékořice lysé** (*Glycyrrhiza glabra*) se označí bezprostředně za seznamem složek slovy "**Obsahuje lékořici. Osoby trpící vysokým tlakem by se měly vyvarovat nadměrné spotřeby**".

1.2.9 Označení potraviny údaji o potravinách nového typu a geneticky modifikovaných potravinách (GMO)

Základní pravidla označování údajů o potravinách nového typu a GMO jsou uvedena v § 12 vyhlášky č. 113/2005 Sb., odst. 1-2:

Odst. 1: Potraviny nebo složky potravin nového typu se na obalu určeném pro spotřebitele označí podle § 6 odst. 5 zákona 110 (tedy všemi údaji podle § 6 odst. 1 zákona a údaji podle předpisů Evropských společenství).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odst. 2: Potraviny nebo složky potravin, které jsou geneticky modifikovaným organismem nebo jej obsahují nebo které jsou vyrobeny z geneticky modifikovaného organismu, se na obalu určeném pro spotřebitele označí podle § 6 odst. 5 zákona 110 (tedy všemi údaji podle § 6 odst. 1 zákona a údaji podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství).

Vyhláška

Česko. Vyhláška č. 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků. Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR.
Datum účinnosti: 21. března 2005 (Vyhláška o označování). In: PŘÍRUČKA PRO PROVOZOVATELE POTRAVINÁŘSKÝCH
PODNIKŮ. vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1, 2010, str. 139-140. ISBN: 978-80-7084-882-1

Shrnutí kapitol 1.1 a 1.2

Kapitola 1.1. pojednává o tom, jakými údaji musí být označeny potraviny balené ve výrobě dle ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích. Důležitým pravidlem dle § 6 odst. 4 zákona č. 110/1997 Sb. je, že musí být všechny údaje dle odstavce 1 v případě, že jde o balení pro tuzemského spotřebitele, uvedeny v jazyce českém.

Kapitola 1.2. rozvíjí specifická pravidla označování potravin dle vyhlášky č. 113/2005 Sb. Nezbytným požadavkem dle § 3 odst. 3 vyhlášky č. 113/2005 Sb. je, aby byly všechny údaje na obale potraviny srozumitelné, uvedené na viditelném místě, snadno čitelné, nezakryté, nepřerušené jinými údaji, nesmazatelné. Dále pak vyhláška 113/2005 Sb. řeší problematiku uvádění spotřebitele označováním v omyl nebo jakým způsobem se provádí označení množství potraviny. Jsou rovněž popsány principy označení potravin datem použitelnosti nebo datem minimální trvanlivosti včetně výčtu potravin, u kterých není nutno DMT uvádět vůbec. Důležitou kapitolou je označování potravin údaji o složkách potravin s důrazem na označení alergenních složek. V harmonizaci s příslušnými nařízeními ES jsou potom pravidla pro označování potravin údaji o přídatných látkách, údaji o látkách určených k aromatizaci popř. údaji o potravinách nového typu a geneticky modifikovaných potravinách (GMO).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pojmy k zapamatování

- Název obchodní firmy
- Sídlo výrobce nebo prodávajícího
- Název druhu, skupiny nebo podskupiny potravin
- Datum použitelnosti
- „Spotřebujte do:“
- Datum minimální trvanlivosti
- „Minimální trvanlivost do:“
- Údaj o způsobu skladování
- Údaj o složkách potravin
- Údaj o způsobu použití
- Údaj o určení potraviny pro zvláštní výživu
- Údaj o přídatných látkách
- Údaj o látkách určené k aromatizaci
- Údaj o potravinách nového typu
- Údaj o geneticky modifikovaných potravinách (GMO)
- Označení šarže
- Obchodní název potraviny
- Obal určený pro (tuzemského) spotřebitele
- Údaje v jazyce českém
- Vnější obal
- Uvádění spotřebitele v omyl
- Klamavé označení
- Celková hmotnost
- Hmotnost pevné potraviny

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Jednosložková potravina
- Alergenní složka
- Složky v obnoveném výrobku
- Složky ve výrobku připraveném k použití
- Baleno v ochranné atmosféře
- Obsahuje zdroj fenylalaninu
- Pro použití v potravinách
- Pro omezené použití v potravinách
- Přírodní, přírodně identické nebo umělé aroma

Otázky ke kontrole a zamyšlení

1. Jakými základními informacemi musí být označena balená potravina - dle § 6 odst.1 zákona 110?
2. Kdy se provádí označování na obale potraviny a kdy v písemné dokumentaci – dle § 3 vyhlášky č. 113?
3. Jaké musí být bezpodmínečně údaje v rámci označování dle § 3 odst. 3 vyhlášky č. 113? Jaké jsou příklady uvádění spotřebitele označováním v omyl dle § 4 odst. 1 vyhlášky 113?
4. Jaké jsou příklady uvádění spotřebitele označováním v omyl dle § 4 odst. 1 vyhlášky 113?
5. Jaké jsou příklady uvádění spotřebitele označováním v omyl dle § 4 odst. 1 vyhlášky 113?
6. Jaké údaje se na obalu určeném pro spotřebitele a na vnějším obalu nebo v písemné dokumentaci NEUVÁDĚJÍ – dle § 4 odst. 2 vyhlášky 113?
7. Jakými údaji se označuje množství potravin – dle § 5 odst. 1 vyhlášky č. 113?
8. Jaké dva údaje o množství musí obsahovat potravina v nálevu (popř. ve vlastní šťávě, v tomatě)?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

9. Jakými slovy se uvádí datum minimální trvanlivosti – dle § 6 odst. 1 vyhlášky 113?
10. U kterých potravin nemusí být uveden v DMT rok, u kterých den, u kterých den a měsíc?
11. U kterých potravin nemusí být uvedeno DMT (jmenuj alespoň 6 příkladů)?
12. Jakými slovy se uvádí datum použitelnosti – dle § 6 odst. 6 vyhlášky 113?
13. U kterých potravin se musí uvádět podmínky skladování (teplota)?
14. Jakým způsobem se řadí údaje o složkách potravin – viz § 8 odst. 1 vyhlášky 113?
15. U kterých potravin se nemusejí uvádět složky (jmenuj alespoň 3 příklady)?
16. Jak lze uvést složky u potraviny, která se sama skládá z více dílčích složek (2 způsoby)?
17. Jak se označují alergenní složky – dle § 8 odst. 10 vyhlášky 113?
18. Ve kterých případech se musí uvést množství složky v hmotnostních nebo objemových procentech (3 příklady) - dle § 9 odst. 1 vyhlášky 113?
19. Od jakého množství musí být označen obsah soli na obale potraviny?
20. Jakými dvěma způsoby lze označit přídatnou látku na obale potraviny?
21. Jak se označí potraviny, u kterých byla trvanlivost prodloužena použitím balicích plynů?
22. Jak se označují potraviny obsahující aspartam?
23. Jaké typy aromat jsou používány do potravin – dle § 11 odst. 1 vyhlášky 113?
24. Jakými tvrzeními se označují cukrovinky nebo nápoje obsahující glycyrrhizovou kyselinu (při nižších koncentracích x při vyšších koncentracích)?
25. Co se rozumí pod pojmem GMO?

1.3 Doplnění označování vybraných komodit potravin

1.3.1 Mléčné výrobky

Označování mléčných výrobků upřesňuje **§ 3 odst. 2-43 vyhlášky 77/2003 Sb.**

Odst. 1: Kromě požadavků uvedených v zákoně, zvláštním právním předpise a předpisech Evropských společenství jsou základní další požadavky na označování:

Odst. 2: Mléko a smetana se označí :

dle písm. a) názvem druhu a skupiny,

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

dle písm. b) názvem podskupiny podle obsahu tuku, který je pro jednotlivé výrobky stanoven v **příloze č. 2 tabulce 2 vyhlášky**,

dle písm. c) obsahem tuku, přičemž u selského nestandardizovaného mléka se označení tuku uvede slovy "nejméně".

Odst. 3: Tekuté mléko kravské nebo tekutá smetana z kravského mléka se označí pouze jako **mléko** nebo **smetana**.

Odst. 4: U tekutého mléka a tekuté smetany se označí **způsob tepelného ošetření** podle zvláštního právního předpisu.

Odst. 5: Názvem "**trvanlivé mléko**" nebo "**trvanlivá smetana**" se označí pouze tekuté mléko nebo tekutá smetana, u kterých bylo dosaženo prodloužení doby trvanlivosti tepelným ošetřením a u nichž nedošlo k chemickým, fyzikálním a smyslovým změnám a které splňují mikrobiologické požadavky zvláštního právního předpisu.

Odst. 6: **Zahuštěný mléčný výrobek** se u názvu výrobku označí **obsahem tukuprosté sušiny** v procentech hmotnostních.

Odst. 7: **Zahuštěný mléčný výrobek**, s výjimkou zahuštěného mléka odtučněného slazeného i neslazeného, se u názvu výrobku označí **obsahem tuku** v procentech hmotnostních.

Odst. 8: **Sušený mléčný výrobek**, s výjimkou sušeného odtučněného mléka, se u názvu výrobku označí **obsahem tuku** v procentech hmotnostních.

Odst. 9: U sušeného mléka a sušené smetany v balení určeném pro konečného spotřebitele se uvede **doporučený způsob ředění** nebo **způsob uvedení do původního stavu**, včetně **údaje o obsahu tuku** v procentech hmotnostních v takto upraveném výrobku.

Odst. 12: Mléčný výrobek, který byl vyroben z tepelně neošetřeného mléka nebo mléka ošetřeného termizací a který nebyl během výrobního procesu podroben tepelnému ošetření, se označí slovy "**vyrobena ze syrového mléka**" nebo "**vyrobena z termizovaného mléka**".

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odst. 13: U mléčného výrobku, který prošel na konci výrobního procesu tepelným ošetřením, se uvede **povaha tepelného ošetření** podle zvláštního právního předpisu.

Odst. 14: Kysaný mléčný výrobek se označí:

dle písm. a) názvem **druhu** nebo **skupiny**,

dle písm. b) obsahem **tuku**,

dle písm. c) použitou **ochucující složkou**,

dle písm. d) jako **slazený**, pokud je přidáno přírodní sladidlo nebo sladidlo.

Odst. 15: Mléčný výrobek **tepelně ošetřený po kysacím procesu** a mléčný výrobek **obohacený** **přídavkem mikroorganismů** se označí:

dle písm. a) názvem **druhu**,

dle písm. b) obsahem **tuku**,

dle písm. c) použitou **ochucující složkou** podle zvláštního právního předpisu.

Odst. 19: Pomazánkové máslo se označí:

dle písm. a) obsahem **tuku**,

dle písm. b) obsahem **sušiny**,

dle písm. c) použitou **ochucující složkou**.

Odst. 20: Tvaroh se označí:

dle písm. a) názvem **druhu**, **skupiny** nebo **podskupiny**,

dle písm. b) obsahem **tuku** nebo **tuku v sušině**,

dle písm. c) obsahem **sušiny**,

dle písm. d) použitou **ochucující složkou**.

Odst. 23: Jako "**smetanový krém**" se označí výrobek z tvarohu, mléka nebo smetany, s přídavkem cukru a s obsahem nejméně 30 % hmotnostních **tuku v sušině**. Dále se tento výrobek označí **obsahem tuku** a **obsahem sušiny** v procentech hmotnostních.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odst. 24: Sýr se označí

dle písm. a) **názvem druhu**; tavený sýr, tavený sýrový výrobek a syrovátkový sýr rovněž **názvem skupiny**,

dle písm. c) obsahem **tuku** nebo **tuku v sušině**,

dle písm. d) obsahem **sušiny**,

dle písm. e) použitou **ochucující složkou**,

dle písm. f) jako **"tavený sýrový výrobek"**, pokud tavený sýr obsahuje více než 5 % laktózy.

Odst. 25: Jako „**nízkotučný**“ lze označit tavený sýr s obsahem tuku v sušině **nejvýše 30 %** hmotnostních. Jako „**vysokotučný**“ lze označit tavený sýr s obsahem tuku v sušině **nejméně 60 %** hmotnostních.

Odst. 31: Jako **"čerstvé"** lze označit **tekuté mléko** nebo **tekutou smetanu**, které byly tepelně ošetřeny pasterací nebo vysokou pasterací, **máslo do 20 dnů od data výroby** a **nezrající sýr**, který nebyl po prokysání tepelně ošetřen.

Odst. 32: **Datem použitelnosti** se označí:

dle písm. a) **tekuté mléko** a **tekutá smetana**, které byly tepelně ošetřeny,

dle písm. b) **kysaný mléčný výrobek**,

dle písm. c) **mléčný výrobek** tepelně ošetřený po kysacím procesu,

dle písm. d) **mléčný výrobek** obohacený přísadkou mikroorganismů,

dle písm. e) **čerstvé máslo**,

dle písm. f) **tvářoh**,

dle písm. g) **čerstvý nezrající sýr**.

Odst. 34: Označení **"mléčný nápoj"** lze použít u **tekutého mléčného výrobku** obsahujícího více než 50 % hmotnostních mléka nebo syrovátky. U ochuceného **tekutého mléčného výrobku** se u názvu výrobku uvede druh ochucující složky.

Odst. 35: Označením **"mléčný"** lze označit **mléčný výrobek**, v němž mléko nebo mléčný výrobek tvoří **nejméně 50 % hmotnostních** tohoto výrobku.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odst. 36: Označením "**sýrový**" lze označit výrobek, v němž sýr tvoří nejméně 50 % hmotnostních tohoto výrobku.

Odst. 38: Jako "**jogurtový**" lze označit výrobek, v němž jogurt tvoří nejméně 50 % hmotnostních tohoto výrobku.

Vyhláška

Česko. Vyhláška č. 77/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje. Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Datum účinnosti: 1. července 2003. In: Sbírka zákonů České republiky. 2003, str. 3-5. Dostupné také z: <http://www.sbirka.cz/AKT-2003/03-77c.htm>.

1.3.2 Masné výrobky

Označování masných výrobků upřesňuje § 12 odst. 1-6 vyhlášky 326/2001 Sb.

Odst. 1: Kromě údajů uvedených v zákoně a ve zvláštním předpise jsou základní další požadavky na označování:

dle písm. a) nejvyšší **obsah tuku** v hmotnostních procentech,

dle písm. b) **datum použitelnosti**, s výjimkou konzerv a trvanlivých masných výrobků,

dle písm. c) použití **masa strojně odděleného**, včetně drůbežího masa strojně odděleného, vepřových nebo drůbežích kůží, syrového sádla nebo syrového loje; označení masa strojně odděleného nebo drůbežího masa strojně odděleného ve složení výrobku se uvede slovy "**maso strojně oddělené**" nebo "**drůbeží maso strojně oddělené**".

Odst. 3: Označení masa **podle živočišného druhu zvířat v názvu masného výrobku** lze použít, obsahuje-li masný výrobek **více než 50 % hmotnostních** uvedeného masa z celkového obsahu masa.

Odst. 4: **Šunky** vyrobené **z jiného masa, než vepřového masa**, musí být v názvu označeny živočišným druhem a částí jatečného těla, ze kterého pochází.

Odst. 5: V případě, že je masný výrobek označen názvem "**šunka**" musí být označen rovněž **třídou jakosti**.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odst. 6: Masné výrobky se označí názvem **druhu a skupiny** podle **přílohy č. 4 tabulky 1 vyhlášky 326**.

Vyhláška

Česko. Vyhláška č. 326/2001 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), g), h), i) a j) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, pro maso, masné výrobky, ryby, ostatní vodní živočichy a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich. Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Datum účinnosti: 1. října 2001 (ve znění vyhlášky 169/2009 ze dne 1.7.2009). In: Sbírka zákonů České republiky. 2001, str. 5-6. Dostupné také z: <http://www.sbirka.cz/AKT-2001/01-326c.htm>.

1.3.3 Pekařské výrobky

Označování pekařských výrobků upřesňuje **§ 13 vyhlášky 333/1997 Sb.**

Kromě údajů uvedených v zákoně a zvláštním předpise jsou základní další požadavky na označování:

dle písm. a) pekařské výrobky se označí **názvem druhu a skupiny, s výjimkou jemného pečiva a trvanlivého pečiva**. Druh běžné pečivo lze označit názvem "**pečivo**",

dle písm. b) u trvanlivého pečiva se označí **skupina**,

dle písm. c) jemné pečivo a trvanlivé pečivo se musí označit **druhem náplně a polevy** v případě plněných nebo potahovaných výrobků,

dle písm. h) výrobky lze označit názvem

- **1. máslové**, je-li tukem použitým do těsta výhradně máslo,
- **2. vaječné**, obsahují-li nejméně 180 g celých vajec nebo 64 g žloutků na 1 kg mlýnských výrobků,
- **3. kakaové**, obsahují-li nejméně 2,5 % hmotnostních kakaa,
- **4. použité skupiny suchých skořápkových plodů**, obsahují-li nejméně 25 g jader těchto suchých skořápkových plodů na 1 kg hmoty,

dle písm. i) **jemné pečivo** lze označit dále slovy vyjadřujícími **recepturní** nebo **technologické zpracování**, jako je "z listového těsta", "z kynutého listového těsta", "smažené", "z taženého těsta", "z litých hmot", "ze šlehaných hmot", "ze třených hmot", "z křehkých tukových těst", "z jádrových hmot", "čajové pečivo", "ovocný chlebiček", "slané nebo sýrové pečivo".

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vyhláška

Česko. Vyhláška č. 333/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta. Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Datum účinnosti: 31. prosince 1997 (ve znění vyhlášky 268/2006 ze dne 1.7.2006). In: Sbírka zákonů České republiky. 1997, str. 7. Dostupné také z: <http://www.sbirka.cz/AKT-1997/97-333c.htm>.

1.3.4 Cukrářské výrobky

Označování cukrářských výrobků upřesňuje § 18 vyhlášky 333/1997 Sb.

Kromě údajů uvedených v zákoně a zvláštním předpise jsou základní další požadavky na označování:

dle písm. a) cukrářské výrobky se označují **datem použitelnosti**,

dle písm. b) **plněné** cukrářské výrobky se označí **názvem druhu a skupiny**,

dle písm. c) **náplň** lze označit názvem

- **1. kakaová**, obsahuje-li nejméně 2,5 hmotnostních procent kakaá,
- **2. čokoládová**, obsahuje-li nejméně 5,0 hmotnostních procent čokolády,
- **3. suchých skořápkových plodů**, obsahuje-li nejméně 25 g jader těchto suchých skořápkových plodů v 1 kg krému nebo cukrářské hmoty,

dle písm. d) pokud jsou náplně ochuceny pouze látkou určenou k aromatizaci, označují se **"s příchutí"**,

dle písm. e) **náplň** označená jako **máslová** musí obsahovat v receptuře výhradně máslo,

dle písm. f) u cukrářských výrobků **obsahujících alkohol** se přítomnost alkoholu označí.

Vyhláška

Česko. Vyhláška č. 333/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta. Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Datum účinnosti: 31. prosince 1997. In: Sbírka zákonů České republiky. 1997, str. 9. Dostupné také z: <http://www.sbirka.cz/AKT-1997/97-333c.htm>.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1.3.5 Vejce

Pro označování balených vajec uváděných na trh platí ustanovení **článku 12 Nařízení Komise (ES) č. 589/2008** – „Označování balení“.

Odst. 1: Na baleních obsahujících vejce třídy A musí být na vnější straně zřetelně a čitelně uvedeny tyto údaje:

- **písm. a) číslo balírny/třídírny,**
- **písm. b) třída jakosti;** obaly mohou být označeny slovy „třída A“ nebo písmenem „A“, a to buď samostatně, nebo v kombinaci se slovem „čerstvá“,
- **písm. c) hmotnostní skupina** podle čl. 4 odst. 2 tohoto nařízení **4** (dle odst. 1, písm. a) **XL – velmi velká:** hmotnost 73 g a více; písm. b) **L – velká:** hmotnost alespoň 63 g a méně než 73 g; písm. c) **M – střední:** hmotnost alespoň 53 g a méně než 63 g; d) **S – malá:** hmotnost méně než 53 g),
- **písm. d) datum minimální trvanlivosti** podle článku 13 tohoto nařízení,
- **písm. e) výraz „mytá vejce“** u mytých vajec podle článku 3 tohoto nařízení,
- **písm. f) údaj o zvláštních podmínkách skladování** podle čl. 3 odst. 1 bodu 6 směrnice 2000/13/ES, který doporučuje spotřebitelům uchovávat vejce po zakoupení v chladu.

Odst. 2: Kromě požadavků stanovených v odstavci 1 musí být na baleních obsahujících vejce třídy A na vnější straně zřetelně a čitelně uvedeny **údaje o způsobu chovu**.

Význam kódu producenta se vysvětlí na vnější nebo vnitřní straně obalu.

Nařízení

EU. Nařízení Komise (ES) č. 598/2008 ze dne 24. června 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 589/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o obchodní normy pro vejce. In: Úřední věstník EU. 2008, L164, str. 12. Dostupné také z: <http://www.eur-lex.europa.eu/>.

Shrnutí kapitoly 1.3.

V této kapitole jsou zakotveny požadavky na označování určitých vybraných komodit potravin podléhajících rychlé zkáze dle jejich komoditních vyhlášek. Kromě požadavků uvedených v zákoně 110/1997 Sb., zvláštním právním předpise (vyhláška 113/2005 Sb.) a předpisech ES jsou zde uvedeny další základní požadavky na označování pro mléčné

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

výrobky dle vyhlášky 77/2003 Sb., masné výrobky dle vyhlášky 326/2001 Sb., pekařské výrobky dle §13 vyhlášky 326/2001 Sb., cukrářské výrobky dle §18 vyhlášky 326/2001 Sb. a vejce dle článku 12 Nařízení Komise (ES) č. 589/2008 – „Označování balení“.

U mléčných výrobků je důležitým parametrem obsah tuku, popř. tuku v sušině a tukuprosté sušiny. Masné výrobky je důležité označit obsahem tuku, šunky pak třídou jakosti a v poslední době se klade důraz na označení masných výrobků údajem o obsahu strojně odděleného masa. U běžného pečiva je zejména pro alergiky důležitou informací označení skupinou, popř. u jemného pečiva druhem náplně. U cukrářských výrobků by také neměl chybět údaj o druhu náplně. Vejce jsou v poslední době nejvíce sledovanou komoditou, kdy se kontroluje velmi přísně zejména u vajec z klecových chovů, zda jsou označeny číslem balírný/třídírný a kódem producenta, který musí odpovídat producentovi vajec z obohacených klecových chovů (databáze CIRCABC), popř. dalšími údaji v souladu s nařízením

Pojmy k zapamatování

- Mléčné výrobky
- Trvanlivé mléko
- Trvanlivá smetana
- Sušený mléčný výrobek
- Kysaný mléčný výrobek
- Smetanový krém
- Tavený sýrový výrobek
- Nízkotučný sýr
- Vysokotučný sýr
- Mléčný nápoj
- Masné výrobky
- Maso strojně oddělené
- Pekařské výrobky
- Jemné pečivo

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Trvanlivé pečivo
- Cukrářské výrobky
- Suché skořápkové plody
- Číslo balírny/třídírny
- Hmotnostní skupina
- Údaj o způsobu chovu
- Význam kódu producenta

Otázky ke kontrole a zamyšlení

1. Jakými údaji se označí mléko a smetana – dle § 3 vyhlášky 77?
2. Za jakých podmínek se označí mléko a smetana termínem „trvanlivý“?
3. Jakými údaji se označí zahuštěný mléčný výrobek?
4. Jakým údajem se označí sušený mléčný výrobek?
5. Jakými údaji se označí kysaný mléčný výrobek?
6. Jakými údaji se označí mléčný výrobek tepelně ošetřený po kysacím procesu?
7. Jakými údaji se označí pomazánkové máslo?
8. Jakými údaji se označí tvaroh?
9. Jakými základními údaji se označí sýr?
10. Kdy se použije označení „tavený sýrový výrobek“?
11. Kdy se pro sýr použije označení „nízkotučný“ nebo „vysokotučný“?
12. Jak se označí tekuté mléko nebo smetana ošetřené pasterací?
13. Kdy se označí máslo jako „čerstvé“?
14. Kdy se označí výrobek jako „nezrající sýr“?
15. Při kolika hmotnostních procentech dané složky lze výrobek označit jako „mléčný“, „sýrový“, „jogurtový“?
16. Jakými základními údaji se označí masné výrobky - § 12 vyhlášky 326?
17. Jakými údaji se musí označit šunky?
18. Kdy lze použít označení masa podle živočišného druhu zvířat v názvu masného výrobku?
19. Jakými základními údaji se označí pekařské výrobky - § 13 vyhlášky 333?
20. Kdy se označí jemné pečivo jako „máslové“?
21. Kdy se označí jemné pečivo jako „vaječné“?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

22. Kdy se označí jemné pečivo jako „kakaové“?
23. Jakými základními údaji se označí cukrářské výrobky - § 18 vyhlášky 333?
24. Kdy se označí náplň cukrářských výrobků jako „kakaová“?
25. Kdy se označí náplň cukrářských výrobků jako „čokoládová“?
26. Jak se označí náplně ochucené pouze látkou určenou k aromatizaci?
27. Jakými základními údaji se označí balená vejce – dle článku 12 Nařízení Komise (ES) č. 589/2008?
28. Jaké jsou čtyři hmotnostní skupiny u vajec?

2 Označování nebalených potravin

2.1 Obecná pravidla

Obecně platí pro označení nebalených potravin **ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách**, kdy nebalené potraviny musí provozovatelem potravinářského podniku označeny tam, kde je potravina přímo nabízena k prodeji na viditelném místě údajem pro spotřebitele dle ustanovení § 6 odst. 1 písm. **b) – názvem druhu, skupiny nebo podskupiny potravin**; písm. **c) – údajem o množství výrobku** (hmotnost); písm. **d) – datem použitelnosti (DP)** u druhů potravin podléhajících zkáze nebo písm. **e) - datem použitelnosti nebo datem minimální trvanlivosti (DP nebo DMT)** u ostatních potravin; (**popř.** v méně častých případech dalšími údaji dle písmen **k) – údajem o možnosti nepříznivého ovlivnění lidí**, nebo **l) – údajem o ošetření potraviny nebo suroviny ionizujícím zářením**, nebo **n) – údajem o třídě jakosti** - viz bod 2.2.

Zákon

Česko. Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. Parlament ČR se usnesl na tomto zákoně České republiky. Datum účinnosti: 1. září 1997 (Zákon o potravinách). In: PŘÍRUČKA PRO PROVOZOVATELE POTRAVINÁŘSKÝCH PODNIKŮ. vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1, 2010, str. 122. ISBN: 978-80-7084-882-1

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2.2 Čerstvé ovoce a zelenina (nebalené i balené)

Čerstvé ovoce a zelenina je dle **Nařízení ES 543/2011**, v platném znění rozděleno do 2 skupin – pro 1. Skupinu platí Zvláštní obchodní normy (ZON), pro druhou skupinu všeobecná obchodní norma (VON).

2.2.1 Zvláštní obchodní normy (ZON)

Platí pro 7 komodit ovoce a 3 komodity zeleniny.

Musí být označeny dle **článku 5 Nařízení ES 543/2011**, v platném znění následujícími údaji:

- **název, jakostní třída, země původu**, u některých komodit další údaje (odrůda, typ, barva dužniny), jak je uvedeno v závorce.

ZON platí pro následující komodity ovoce a zeleniny:

- jablka (odrůda)
- hrušky (odrůda)
- stolní hrozny révy vinné (odrůda)
- citrusové plody – pomeranče (odrůda), citrony, mandarinky (typ)
- broskve a nektarinky – barva dužniny (žlutomasé/bělomasé)
- jahody
- kiwi
- salát hlávkový, ledový, endivie,...
- paprika zeleninová
- rajčata

2.2.2 Všeobecná obchodní norma (VON)

Platí pro všechny ostatní komodity O-Z, které nejsou uvedeny výše!!!!

Musí být označeny dle článku 5 Nařízení ES 1580/2007, v platném znění pouze následujícími údaji: **název, země původu**

Nařízení

EU. Nařízení Komise (ES) č. 543/2011 ze dne 7. června 2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1234/2007 v odvětví ovoce a zeleniny. In: Úřední věstník EU. 2011, L157, str. 7-8. Dostupné také z: <http://www.eur-lex.europa.eu/>.

2.3 Konzumní brambory (nebalené i balené)

Požadavky na označování u brambor jsou stanoveny vyhláškou č. 157/2003 Sb., v platném znění.

Členění brambor vzhledem k požadavkům na označování dle § 29 vyhlášky je následující:

Konzumní brambory rané: odrůda, země původu, barva dužniny (žlutomasé/bělomasé), tvar hlíz (oválné, kulaté, podlouhlé)

Konzumní brambory pozdní: odrůda, země původu, užití dle varného typu: varný typ A – salátové, varný typ B – přílohové, varný typ – C – těsta, kaše

Vyhláška

Česko. Vyhláška č. 157/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro čerstvé ovoce a čerstvou zeleninu, zpracované ovoce a zpracovanou zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování. Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Datum účinnosti: 1. května 2004 (ve znění vyhlášky 291/2010 ze dne 1.12.2010). In: Sbírka zákonů České republiky. 2003, str. 12. Dostupné také z: <http://www.sbirka.cz/AKT-2003/03-157c.htm>.

2.4 Pěstované houby (nebalené i balené)

Pro pěstované houby (**žampiony** a podle závazného stanoviska SZPI i pro **hlívu ústříčnou**) platí označování dle **nařízení ES 543/2001, v platném znění**. Na pěstované houby se vztahuje VON a musí být označené **názvem a zemí původu**.

Pozn. Jsou-li od dodavatele uvedeny podmínky uchování, musí být tyto při uvádění na trh dodrženy. (V opačném případě **není povinnost označovat houby podmínkami uchování**).

Nařízení

EU. Nařízení Komise (ES) č. 543/2011 ze dne 7. června 2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 v odvětví ovoce a zeleniny. In: Úřední věstník EU. 2011, L157, str. 7-8. Dostupné také z: <http://www.eur-lex.europa.eu/>.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2.5 Masné výrobky

Pro označování nebalených masných výrobků obecně platí § 8 zákona č. 110/1997 – viz úvod a konkrétně **§ 12 Vyhlášky č. 326/2001 Sb. v platném znění**. Důležité je si uvědomit, že dle **odst. 2** se na masné výrobky v technologických obalech pohlíží jako na potraviny nebalené (i když bývají někdy označeny etiketami od výrobců)! Rovněž po rozbalení drobných masných výrobků (klobásy, párky...) z vakuových balení nebo ochranné atmosféry se z nich stávají nebalené potraviny a je nutno je označit!!!

Podle **§ 12 Vyhlášky č. 326/2001 Sb.** a § 8 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách se **musí nebalené masné výrobky** (klobásy, párky, salámy, šunky...), které jsou nabízeny k prodeji v oblužných pultech **označit na viditelném místě**:

- **datem použitelnosti** („spotřebujte do:“) - dle odst. 1, písm. b) vyhlášky 326 Sb. (+ dle § 8 zákona č. 110 - viz úvod) popř. **datum minimální trvanlivosti** („minimální trvanlivost do:“) u trvanlivých výrobků (trvanlivé salámy a klobásy),
- **třídou jakosti u šunek** (rozdělení uvedeno v příloze 4 tabulce 3: nejvyšší jakosti, výběrová, standardní) - dle odst. 5 vyhlášky 326 Sb. (+ dle § 8 zákona č. 110 - viz kapitola 2.1. Obecná pravidla),
- **živočišným druhem** a částí jatečného těla, ze kterého pochází **u šunek z jiného masa než vepřového** (např. drůbeží, králičí atd.) – dle odst. 4 vyhlášky 326 Sb.,
- **názvem druhu a skupiny** (tepelně opracované, tepelně neopracované, tepelně opracované trvanlivé, fermentované tepelně neopracované trvanlivé a masné polotovary) podle přílohy č. 4 tabulky 1 – dle odst. 6 vyhlášky 326 Sb.

Názvy masných výrobků, u kterých jsou v **příloze č. 4 tabulkách 4 až 13** specifikovány požadavky na složení, smyslové požadavky a chemické a fyzikální znaky, **nelze používat pro jiné výrobky**, které těmto požadavkům neodpovídají, a to v jakékoli odvozené podobě, včetně zdvojnásobení a různých přívlasků, jež by mohly uvést spotřebitele v omyl – dle odst. 6 vyhlášky 326 Sb.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nebalené krájené masné výrobky musí být prodány do 24 hod od jejich nakrájení - na obale po zabalení musí být uveden **datum a čas nakrájení** dle § 15, odst. 1, vyhl.č. 326/2001 Sb.

V případě uvedení data použitelnosti u rozbalených masných výrobků (pozn. po rozbalení se považují za nebalené), ať už na viditelném místě nebo na etiketě, která vyjíždí z pokladny, je třeba dbát **při rozbalení původního obalu** na údaj od výrobce na obale, který informuje o zkrácení doby použitelnosti např. slovy „po rozbalení spotřebujte do 24,48,72 hodin apod.“

Vyhláška

Česko. Vyhláška č. 326/2001 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), g), h), i) a j) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, pro maso, masné výrobky, ryby, ostatní vodní živočichy a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich. Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Datum účinnosti: 1. října 2001 (ve znění vyhlášky 169/2009 ze dne 1.7.2009). In: Sbírka zákonů České republiky. 2001, str. 5-6. Dostupné také z: <http://www.sbirka.cz/AKT-2001/01-326c.htm>.

2.6 Pekařské výrobky

Obecně musí být nebalené pekařské výrobky (běžné a jemné pečivo) označeny dle § 8 zákona č. 110/1997 – viz úvod a konkrétně **§ 13 vyhlášky č. 333/1997 Sb. v platném znění**. Podle **§ 13 Vyhlášky č. 333/1997 Sb.** a § 8 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách se **musí nebalené pekařské výrobky**, které jsou nabízeny k prodeji obslužným nebo samoobslužným způsobem **označit na viditelném místě**:

- **názvem druhu a skupiny**, s výjimkou jemného pečiva a trvanlivého pečiva. Druh běžné pečivo lze označit názvem "**pečivo**" - dle písm. a) § 13 vyhlášky 333 Sb.,
- **jemné pečivo a trvanlivé pečivo** se musí označit **druhem náplně a polevy** v případě plněných nebo potahovaných výrobků - dle písm. b) § 13 vyhlášky 333 Sb.,
- **datem minimální trvanlivosti** se označí nebalené pekařské výrobky se spotřebou **delší než 24 hodin** po výrobě - dle § 16 odst. 4 písm. d) **vyhlášky 113/2005 Sb.**, v platném znění,
- **údajem o množství výrobku – hmotností** dle § 8 zákona č. 110 - viz kapitola 2.1. Obecná pravidla.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Většina běžného pečiva a jemného pečiva má spotřebu do 24 hodin od výroby a nevyžaduje se tudíž označení data minimální trvanlivosti. Ale u některého běžného pečiva, které má DMT 2 dny nebo déle (např. chléb), tento údaj o DMT má být uveden.

Vyhláška

Česko. Vyhláška č. 333/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta. Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Datum účinnosti: 31. prosince 1997 (ve znění vyhlášky 268/2006 ze dne 1.7.2006). In: Sbírka zákonů České republiky. 1997, str. 7. Dostupné také z: <http://www.sbirka.cz/AKT-1997/97-333c.htm>.

2.7 Cukrářské výrobky

Obecně musí být nebalené cukrářské výrobky označeny dle § 8 zákona č. 110/1997 – viz úvod a konkrétně **§ 18 vyhlášky č. 333/1997 Sb. v platném znění**.

Podle § 18 Vyhlášky č. 333/1997 Sb. a § 8 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách se **musí nebalené cukrářské výrobky**, které jsou nabízeny k prodeji v obslužných pultech **označit na viditelném místě**:

- **datem použitelnosti** („spotřebujte do:“) - dle písm. a) § 18 vyhlášky 333 Sb. (+ dle § 8 zákona č. 110 - viz kapitola 2.1. Obecná pravidla),
- **údajem o množství výrobku** – hmotností dle § 8 zákona č. 110 - viz kapitola 2.1. Obecná pravidla,
- **plněné cukrářské výrobky se označí názvem druhu a skupiny** - dle písm. b) § 18 vyhlášky 333 Sb. (+ dle § 8 zákona č. 110 - viz kapitola 2.1. Obecná pravidla).

Vyhláška

Česko. Vyhláška č. 333/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta. Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Datum účinnosti: 31. prosince 1997. In: Sbírka zákonů České republiky. 1997, str. 9. Dostupné také z: <http://www.sbirka.cz/AKT-1997/97-333c.htm>.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2.8 Výrobky studené kuchyně

Obecně musí být nebalené resp. „rozbalené“ výrobky studené kuchyně (lahůdkářské saláty, pomazánky, chlebičky atd.) označeny **datem použitelnosti** a u kusových výrobků **hmotností** dle § 8 zákona č. 110/1997 – viz úvod, jinak pro ně **neexistuje komoditní vyhláška**. Rozbalením se rozumí otevření původního obalu a přemístění do nějaké nádoby, ze které jsou potom nabízeny k prodeji v obslužném pultu.

K nahlédnutí by měly být veškeré informace o složení výrobku zejména z důvodu přítomnosti alergenních složek (pečivo – lepek, vejce, celer atd.)

V případě uvedení data použitelnosti u rozbalených výrobků studené kuchyně, ať už na viditelném místě nebo na etiketě, která vyjíždí z pokladny, je třeba dbát **při otevření původního obalu** na údaj od výrobce na obale, který informuje o zkrácení doby použitelnosti např. slovy „po otevření spotřebujte do 24,48,72 hodin apod.“

2.9 Vejce

Pro označování nebalených vajec uváděných na trh platí ustanovení **článku 16 Nařízení Komise (ES) č. 589/2008** – „Informace uváděné při prodeji vajec bez obalu“.

Při prodeji vajec bez obalu se uvedou pro spotřebitele zřetelným a čitelným způsobem informace, které se týkají:

- **písm. a)** třídy jakosti,
- **písm. b)** hmotnostní skupiny podle **článku 4** (dle odst. 1, písm. a) **XL – velmi velká**: hmotnost 73 g a více; písm. b) **L – velká**: hmotnost alespoň 63 g a méně než 73 g; písm. c) **M – střední**: hmotnost alespoň 53 g a méně než 63 g; d) **S – malá**: hmotnost méně než 53 g),
- **písm. c)** údajů o způsobu chovu v souladu s údaji uvedenými v **čl. 12 odst. 2**,
- **písm. d)** vysvětlení významu kódu producenta,
- **písm. e)** data minimální trvanlivosti.

Nařízení

EU. Nařízení Komise (ES) č. 598/2008 ze dne 24. června 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 589/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o obchodní normy pro vejce. In: Úřední věstník EU. 2008, L164, str. 13. Dostupné také z: <http://www.eur-lex.europa.eu/>.

3 Označování zabalených potravin

3.1 Obecná pravidla

Obecně platí pro označení **potravin zabalených mimo provozovnu výrobce bez přítomnosti spotřebitele** ustanovení § 7 písm. a) – h) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách.

Provozovatel potravinářského podniku, který nabízí k prodeji nebo prodává spotřebiteli tyto potraviny je povinen označit potravinu těmito údaji: písm. **a)** – **obchodním jménem osoby, která potravinu zabalila**; písm. **b)** **názvem potraviny** (názvem druhu, skupiny nebo podskupiny); písm. **c)** – **údajem o množství výrobku** (hmotnost, objem); písm. **d)** – **údajem o složení potraviny**; písm. **e)** – údajem o zemi původu nebo vzniku potraviny (pouze tehdy, kdy neuvedení tohoto údaje by uvádělo spotřebitele v omyl); písm. **f)** **datem použitelnosti** nebo **datem minimální trvanlivosti (DP nebo DMT)**, popř. údajem o způsobu skladování (pokud je označeno DP),

popř. údajem o možnosti nepříznivého ovlivnění lidí; písm. **g)** – třídou jakosti (stanoví – li to vyhláška); písm. **h)** – dalšími údaji (stanoví – li to prováděcí právní předpis)

Zákon

Česko. Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. Parlament ČR se usnesl na tomto zákoně České republiky. Datum účinnosti: 1. září 1997 (Zákon o potravinách). In: PŘÍRUČKA PRO PROVOZOVATELE POTRAVINÁŘSKÝCH PODNIKŮ. vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1, 2010, str. 121. ISBN: 978-80-7084-882-1

Většinou jsou těmito zabalenými potravinami takové komodity potravin, které jsou nabízeny v obslužných prodejních pultech supermarketů nebo v samoobslužných vitrínách nebo regálech menších obchodů. Jedná se nejčastěji o rozbalené nebo rozkrájené potraviny, které jsou potom zabaleny do menších balení a označeny etiketou od prodejce: **masné výrobky** (klobásy, párky, krájené salámy a šunky); **mléčné výrobky** (sýry); **výrobky studené kuchyně** (chlebíčky, lahůdkářské saláty nebo pomazánky v kelímku); **strouhanka, vejce** apod.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Masné výrobky musí být bezprostředně po zabalení označeny datem zabalení a musí být prodány nejpozději do následujícího dne po zabalení dle **§ 15 odst. 2, vyhlášky č. 326/2001 Sb.**

Shrnutí kapitol 2 a 3

Kapitola 2 objasňuje problematiku označování nebalených potravin dle ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 110/1997 Sb. Tam, kde je potravina přímo nabízena k prodeji nesmí chybět na viditelném místě alespoň písemný údaj pro spotřebitele o názvu druhu, skupiny nebo podskupiny potravin, datu použitelnosti nebo datu minimální trvanlivosti popř. údaj o množství potravin u kusových potravin. Jsou zde definována pravidla označování nebaleného čerstvého ovoce a zeleniny dle Zvláštních obchodních norem (ZON) a Všeobecné obchodní normy (VON), označování konzumních brambor raných a pozdních dle vyhlášky č. 157/2003 Sb., označování masných výrobků dle § 12 vyhlášky č. 326/2001 Sb. (nebalené krájené masné výrobky musí být prodány v den nakrájení), označování nebalených pekařských a cukrářských výrobků dle § 13 a § 18 vyhlášky č. 333/1997 Sb., označování výrobků studené kuchyně, pro které neexistuje komoditní vyhláška a označování vajec dle článku 16 Nařízení Komise (ES) č. 589/2008 – „Informace uváděné při prodeji vajec bez obalu“.

Kapitola 3 se zabývá problematikou označování potravin zabalených mimo provozovnu výrobce bez přítomnosti spotřebitele. Tyto potraviny musí být bezpodmínečně dle § 7 zákona č. 110/1997 Sb. na obale označeny obchodním jménem osoby, která potravinu zabalila, názvem potravin, údajem o množství výrobku a složením potravin a datem použitelnosti popř. datem minimální trvanlivosti.

Pojmy k zapamatování

- Nebalené potraviny
- Písemný údaj pro spotřebitele na viditelném místě
- Název potravin
- Obchodní jméno osoby, která potravinu zabalila

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Údaj o množství výrobku
- Údaj o složení potraviny
- Zvláštní obchodní normy (ZON)
- Všeobecná obchodní norma (VON)
- Třída jakosti
- Země původu
- Konzumní brambory rané
- Konzumní brambory pozdní
- Masné výrobky
- Nebalené krájené masné výrobky
- Pekařské výrobky
- Cukrářské výrobky
- Výrobky studené kuchyně
- Potraviny zabalené mimo provozovnu výrobce bez přítomnosti spotřebitele
- Název potraviny
- Údaj o množství výrobku
- Údaj o složení potraviny

Otázky ke kontrole a zamyšlení

1. Jakými čtyřmi základními údaji musí být označeny obecně nebalené potraviny – dle § 8 odst. 2 zákona 110?
2. Na které komodity čerstvého ovoce a zeleniny se vztahují Zvláštní obchodní normy (ZON)?
3. Jakými údaji musí být označeno čerstvé ovoce a zelenina dle Všeobecné obchodní normy (VON)?
4. Jakými údaji musí být označeny konzumní brambory rané - dle § 29 vyhlášky 157?
5. Jakými údaji musí být označeny konzumní brambory pozdní - dle § 29 vyhlášky 157?
6. Jakými údaji na viditelném místě se musí označit nebalené šunky – dle § 12 vyhlášky 326?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

7. Do kdy musí být prodány nebalené krájené masné výrobky a jaké údaje musí být uvedeny na obale po jejich zabalení?
8. Jakými údaji se označí nebalené pekařské výrobky – dle § 13 vyhlášky 333?
9. Jakými údaji se označí nebalené cukrářské výrobky – dle § 18 vyhlášky 333?
10. Jakými základními údaji se označí nebalené výrobky studené kuchyně?
11. Jakými údaji musí být označeny nebalená vejce?
12. Jakými čtyřmi základními údaji musí být označeny obecně zabalené potraviny – dle § 7 zákona 110?

4 Seznam použité literatury:

SBÍRKA ZÁKONŮ České Republiky:

- **Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.** Parlament ČR se usnesl na tomto zákoně České republiky. Datum přijetí: 24. dubna 1997, Datum účinnosti: 1. září 1997.
- **Vyhláška č. 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků.** Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Datum přijetí: 4. března 2005. Datum účinnosti: 21. března 2005.
- **Vyhláška č. 77/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje.** Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Datum přijetí: 6. března 2003. Rozeslána dne: 27. března 2003. Datum účinnosti: července 2003.
- **Vyhláška č. 326/2001 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), g), h), i) a j) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, pro maso, masné výrobky, ryby, ostatní vodní živočichy a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich.** Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Datum přijetí: 30. srpna 2001. Datum účinnosti: 1. října 2001.
- **Vyhláška č. 333/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta.** Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Datum přijetí: 12. prosince 1997. Datum účinnosti: 31. prosince 1997.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- **Vyhláška č. 157/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro čerstvé ovoce a čerstvou zeleninu, zpracované ovoce a zpracovanou zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování.**
- Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Datum přijetí: 12. května 2003, Datum účinnosti: 1. května 2004.

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EU:

- **Nařízení Komise (ES) č. 543/2011 ze dne 7. června 2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 v odvětví ovoce a zeleniny.**
- **Nařízení Komise (ES) č. 598/2008 ze dne 24. června 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 589/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o obchodní normy pro vejce.**
- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008 ze dne 16. prosince 2008, o potravinářských přídatných látkách.**

